

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

Rahapelaamisen järjestelmän uudistamiselle on tarvetta. Siirtyminen lisenssijärjestelmään selkiyttää toimijoita ja pelaajan kannalta on mahdollisuus valita esim. järjestelmän sisällä olevista peleistä. Nämä voidaan katsoa tietyllä tavalla turvallisiksi valinnoiksi. Myös valvontaa voidaan tehostaa lisenssijärjestelmän avulla ja lisätä yleistä hallittavuutta. Järjestelmän hyväksymät toimijat voivat sisällyttää palveluunsa erilaisia rajoitteita. Pelihaittojen vähentämiseen uudistus ei kovin merkittävästi pystyisi vaikuttamaan, kun kuitenkin on kysymys pelaamista mahdollistavasta ja ainakin alussa jopa pelaamista lisäävästä toiminnasta. Toisaalta ellei mitään edes yritetä tehdä, pelihaitat lisääntyvät edelleen.

Sosiaalihuollossa asiakkaiden riippuvuusongelmat pelaamisen suhteen on tunnistettu vasta viime vuosikymmenillä. Internetin yleistymisen myötä maailma on muuttunut niin paljon, että perinteinen tapa säädellä rahapelaamista lähinnä saatavuuden kannalta ei ole enää mahdollista. Pelaamista voi hyvinkin verrata päihteiden käyttöön. Sallivampi politiikka ja saatavuuden lisääntyminen johtaa itsekontrollin ja itsesäätelyn tarpeeseen, mutta samalla pelaamiseen tai päihteeseen on saatavilla markkinoilla jopa luottoja.

Esityksen mukaan päävastuu pelihaittojen ehkäisystä ja vähentämisestä on edelleen sosiaali- ja terveysministeriöillä. THL ylläpitää asiaan liittyvää tutkimusta ja kehittämistä. Hyvinvointialueiden vastuulla ovat palvelut, kuten esim. päihde- ja riippuvuushoidon erityiset palvelut. Kun peliriippuvuudesta kärsivä ihminen tulee palveluihin, hänen talousvaikeutensa ovat erittäin suuria ja se on voinut johtaa ulosottoon, asunnon menettämiseen, perhe-elämän vaikeuksiin ja itsemurhayrityksiin. Pelaamisongelma aiheuttaa suurta häpeän tunnetta. Näistä syistä on tehtävä kaikki voitava, jotta haittoja voidaan ehkäistä. Itsesäätelyn keinoina erilaiset rajoitteet ja estot eivät ole toimivia enää peliriippuvaisen kohdalla. Lakiesityksessä on hyviä elementtejä haittojen

rajoittamiselle ja väestötasolla niillä tulisi olemaan positiivista vaikutusta. Viimesijaisen sosiaalihuollon näkökulmasta joudutaan varautumaan palvelutarpeen kasvuun.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Vaikutuksia on arvioitu hyvin laajasti ja huolella, vaikka hyvinvointialueiden sosiaalihuollon kannalta vaikutusten arvioidaan olevan lähinnä palvelun tarpeen lisääntyminen.

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeli-toimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapelien toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapelien markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapeli-toiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

On positiivista, että valtio rahoittaisi pelihaittojen vähentämistä tukevaa toimintaa, vaikka tätä rahoitusta ei suunnattaisikaan suoraan hyvinvointialueille. Eri toimijoilla, kuten esim. digipalvelut, järjestöt ja kunnat on merkittävä rooli ennaltaehkäisevän päihdetyön toimijana. Kuntien koulutoimi, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä nuorisotyö tavoittavat asukkaitaan kattavasti ja pelaamiseen liittyviin asenteisiin ym. voidaan vaikuttaa. Toiminnan vaikuttavuus näyttäytyy hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa siten, että osa ihmisistä saa vaikeuksiinsa apua aiemmin. Asiakasmäärät eivät sinänsä vähene, mutta eivät myöskään kasvaisi niin suuresti.

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

Rahapelaamisen liiketoiminta ja siihen liittyvä problematiikka on hyvin moninainen ja siihen sisältyy paljon ristiriitaisiakin odotuksia. Esityksessä on pyritty saamaan aikaan kompromissi, jonka avulla hallinnoitaisiin pelitoiminnan lupia ja minimoitaisiin haittoja. Lakivalmistelu sisältää paljon yksityiskohtaisia säädöksiä, joiden keskinäisiä vaikutuksia on vaikeata täysin hahmottaa.

Penninkangas Tanja
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue - työikäisten palveluiden
palveluyksikköjohtaja Riitta Suojanen ja sosiaalijohtaja Tanja Penninkangas